

به نام خدا

راهنمای معلمان دوره ابتدایی دبستان و پیش دبستان رشد فرهنگ برای اجرای شعار آموزش مهارت های زندگی

عنوان مهارت: احترام در گفتار، کلید دوستی (مهارت این هفته ۱۱ بهمن ماه الی ۱۷ بهمن ماه ۱۴۰۴)

مدرسه رشد فرهنگ به عنوان یک نهاد آموزشی و تربیتی، آموزش را تنها به انتقال دانش محدود نمی داند، بلکه رشد فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی دانش آموزان را از مهم ترین رسالت های خود می داند. در همین راستا، تقویت مهارت های زندگی به ویژه مهارت احترام در گفتار، جایگاه ویژه ای در برنامه های تربیتی این مدرسه دارد.

احترام در گفتار، زیربنای ارتباط سالم، همدلی، مسئولیت پذیری و آرامش در محیط خانواده، مدرسه و جامعه است. مدرسه رشد فرهنگ بر این باور است که آموزش این مهارت، تنها با توصیه و آموزش مستقیم محقق نمی شود، بلکه نیازمند ایجاد یک فرهنگ مشترک میان خانه و مدرسه است.

دانش آموز زمانی می تواند احترام در گفتار را به درستی بیاموزد که در هر دو محیط خانه و مدرسه، الگوهای رفتاری یکسان و هماهنگ را مشاهده کند. از این رو، همراهی و همکاری اولیای گرامی، نقشی اساسی و تعیین کننده در موفقیت این برنامه تربیتی دارد. مدرسه رشد فرهنگ از خانواده های محترم انتظار دارد با الگو بودن در گفتار، استفاده از کلمات محترمانه، گوش دادن با حوصله به فرزندان، پرهیز از خشونت کلامی و تشویق رفتارهای مؤدبانه، در نهادینه شدن این مهارت ارزشمند مشارکت فعال داشته باشند.

بی تردید، با همکاری صمیمانه خانواده و مدرسه رشد فرهنگ، می توان زمینه ساز تربیت دانش آموزانی مؤدب، مسئولیت پذیر و توانمند در برقراری ارتباط سالم شد و گامی مؤثر در مسیر رشد فرهنگی و انسانی فرزندانمان برداشت.

گفتار ما نقش مهمی در شکل گیری روابط دوستانه دارد. کلماتی که انتخاب می کنیم می توانند دل ها را به هم نزدیک کنند یا باعث دلخوری و فاصله شوند. احترام در گفتار یعنی هنگام صحبت کردن، احساسات، شخصیت و نظر دیگران را ارزشمند بدانیم. وقتی با احترام حرف می زنیم، حتی اگر با نظر طرف مقابل موافق نباشیم، از

کلمات مناسب استفاده می‌کنیم، صدای خود را کنترل می‌کنیم و از تمسخر، توهین یا تحقیر پرهیز می‌کنیم. چنین رفتاری باعث می‌شود دیگران احساس امنیت و آرامش کنند و راحت‌تر با ما ارتباط برقرار کنند.

احترام در گفتار نشانه‌ی شخصیت قوی و هوش اجتماعی بالاست. دوستان واقعی کسانی هستند که در حرف زدن با ما مهربان، صادق و محترم‌اند. اگر می‌خواهیم دوستی‌های پایدار داشته باشیم، باید یاد بگیریم قبل از صحبت کردن فکر کنیم و اثر حرف‌هایمان را در نظر بگیریم.

در نهایت، گفتار محترمانه نه تنها دوستی‌ها را حفظ می‌کند، بلکه باعث می‌شود خود ما نیز فردی دوست‌داشتنی‌تر و قابل اعتمادتر باشیم.

یکی از مهم‌ترین رسالت‌های ما در مدرسه، علاوه بر آموزش دانش، پرورش مهارت‌های انسانی و اجتماعی دانش‌آموزان است. در دنیای امروز، مهارت «احترام در گفتار» نقشی اساسی در شکل‌گیری روابط سالم، دوستی‌های پایدار و محیطی امن و صمیمی ایفا می‌کند.

دانش‌آموزان بیش از هر چیز، رفتار و گفتار ما را الگو قرار می‌دهند. شیوه صحبت کردن ما با آنان و با یکدیگر، تأثیری عمیق و ماندگار بر شخصیت و مهارت‌های ارتباطی‌شان دارد. آموزش احترام در گفتار، تنها یک موضوع درسی نیست، بلکه سرمایه‌ای برای آینده اجتماعی و اخلاقی دانش‌آموزان است.

از شما همکاران ارزشمند انتظار می‌رود با توجه ویژه به این مهارت، آن را در قالب گفت‌وگوهای کلاسی، فعالیت‌های گروهی، مثال‌های روزمره و حتی برخوردهای روزانه در کلاس درس آموزش و تقویت نمایید. یقین داریم که با همراهی و دغدغه‌مندی شما، مدرسه به محیطی سرشار از احترام، دوستی و همدلی تبدیل خواهد شد.

روش‌های پیشنهادی برای آموزش مهارت احترام در گفتار

آموزش احترام در گفتار زمانی مؤثر خواهد بود که از حالت شعاری خارج شده و در عمل و تجربه‌ی روزمره‌ی دانش‌آموزان شکل بگیرد. در ادامه، چند روش کاربردی برای آموزش این مهارت پیشنهاد می‌شود:

۱. الگو بودن معلم

مهم‌ترین و مؤثرترین روش آموزش، رفتار خود معلم است. لحن محترمانه، شنیدن فعال صحبت دانش‌آموزان، پرهیز از برچسب‌زدن و استفاده از کلمات مثبت، بهترین آموزش عملی احترام در گفتار است.

۲. گفت‌وگو و بحث کلاسی هدایت‌شده

با طرح موقعیت‌های ساده (مثل اختلاف نظر بین دوستان)، از دانش‌آموزان بخواهید درباره‌ی شیوه درست صحبت کردن نظر بدهند و راه‌حل ارائه کنند. این کار باعث درک عمیق‌تر مفهوم احترام می‌شود.

۳. بازی نقش (Role Play)

دانش‌آموزان می‌توانند در قالب نمایش‌های کوتاه، گفتار محترمانه و غیرمحترمانه را اجرا کنند و سپس تفاوت اثر آن‌ها را بررسی نمایند. این روش بسیار مؤثر و جذاب است.

۴. اصلاح محترمانه گفتار نادرست

در صورت استفاده دانش‌آموز از کلمات نامناسب، به‌جای توبیخ، با آرامش شیوه درست بیان همان جمله را آموزش دهید. این کار باعث یادگیری بدون ایجاد ترس یا مقاومت می‌شود.

۵. استفاده از داستان و تجربه‌های واقعی

داستان‌ها، خاطرات کوتاه یا مثال‌های واقعی از مدرسه و جامعه، ابزار قدرتمندی برای آموزش غیرمستقیم احترام در گفتار هستند.

۶. تشویق رفتارهای مثبت کلامی

استفاده از جملات محترمانه، عذرخواهی درست، گوش دادن به دیگران و بیان مؤدبانه نظر مخالف را به‌صورت کلامی یا تشویقی برجسته کنید.

۷. مشارکت دادن دانش‌آموزان در قانون‌گذاری کلاسی

با کمک خود دانش‌آموزان، قوانینی برای «شیوه درست صحبت کردن در کلاس» تنظیم کنید. وقتی قانون حاصل مشارکت باشد، پایبندی به آن بیشتر خواهد بود.

رفتار و واکنش ما معلمان، مهم‌ترین ابزار آموزش این مهارت است.

انشالله با کمک شما همکاران محترم شاهد نهادینه شدن این مهارت‌ها در کودکانمان باشیم. انتظار می‌رود در طول این هفته همکاران محترم در کنار اهتمام به فعالیت‌های آموزشی در زمینه تحقق مهارت این هفته در قالب بازی، سرگرمی، داستان، فعالیت، مسابقه، نقاشی، کاریکاتور یا روش‌های خلاقانه دیگر تلاش نمایند.

لازم به یادآوری است فایل راهنمایی نیز در اختیار خانواده‌ها قرار گرفته است تا در این هفته با شما همکاری نمایند. شما نیز می‌توانید در اجرای فعالیت‌ها خانواده را همراه نمایید.

ضمناً پیشنهاد می‌گردد در صورت صلاحدید در انتهای هفته آثار دانش‌آموزان در طول آن هفته به نمایش گذاشته شود.

ضمن تشکر از همراهی شما معلمان گرانقدر

دبستان و پیش‌دبستان رشد فرهنگ

پیش‌دبستان غیر دولتی رشد فرهنگ